

Une lettre séparée doit être adressée pour chaque candidature; les lettres peuvent être envoyées dans une même enveloppe.

Voor elke kandidatuurstelling dient een afzonderlijk schrijven te worden opgemaakt; de brieven mogen in eenzelfde aangetekende zending worden verstuurd.

**GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2007/36530]

Omzendbrief FB/VLABEL/2007

Vrijstelling van onroerende voorheffing voor onroerende goederen bestemd voor onderwijs

Inhoudstabel

- 1 inleiding
- 2 wettekst
- 3 toepassingsvoorwaarden : algemeen
- 4 toelichting bij de toepassingsvoorwaarden
  - 4.1 eerste voorwaarde : ontbreken van winstbejag
    - 4.1.1 beoordeling in hoofde van belastingplichtige of gebruiker
    - 4.1.2 inschrijvingsgelden
    - 4.1.3 winkels verbonden aan scholen
  - 4.2 tweede voorwaarde : systematisch karakter van het onderwijs
    - 4.2.1 definitie van onderwijs
    - 4.2.2 aard van het onderwijs
    - 4.2.3 vormen van onderwijs
    - 4.2.4 opleidingscentra
    - 4.2.5 sportclubs, sportverenigingen
    - 4.2.6 muziek- en zangverenigingen, fanfares, kunsteducatieve verenigingen en tekenscholen.
    - 4.2.7 volkshogescholen
    - 4.2.8 bezinnings- en vormingscentra
    - 4.2.9 jeugdbewegingen
    - 4.2.10 jeugdhuizen
  - 4.3 derde voorwaarde : hoofdzakelijke bestemming van de onroerende goederen tot didactische doeleinden
    - 4.3.1 begrip bestemming
    - 4.3.2 hoofdzakelijke aanwending
    - 4.3.3 gemengd gebruik
    - 4.3.4 leegstaande onroerende goederen
    - 4.3.5 voorbeelden van onrechtstreekse aanwending
    - 4.3.6 conciërgewoning - directeurswoning
    - 4.3.7 externe locaties
    - 4.3.8 kinderopvang
    - 4.3.9 huisvesting van studenten
    - 4.3.10 musea
    - 4.3.11 zelfstandige bibliotheek
    - 4.3.12 verhuur van schoollocaties en -materiaal

1 inleiding

Deze omzendbrief heeft betrekking op de inning van de onroerende voorheffing in het Vlaamse Gewest.

Het Wetboek van Inkomstenbelastingen (WIB 1992) voorziet een vrijstelling van onroerende voorheffing voor goederen bestemd voor onderwijs.

Deze omzendbrief verschaft, voor wat het Vlaams Gewest betreft, toelichting bij de voorwaarden die moeten worden vervuld om deze vrijstelling te bekomen en te behouden. Hij zal door de Vlaamse Belastingdienst gehanteerd worden bij de beoordeling van de in de vorige paragraaf bedoelde vrijstelling.

De toelichtingen bij de toepasselijke bepalingen die zijn opgenomen in het zogenaamde « Commentaar op het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 », opgemaakt door de federale overheid, worden voor bepaalde aspecten hernomen. Voor andere aspecten daarentegen worden gelet op de maatschappelijke evoluties en noden - andersluidende standpunten ingenomen.

2 wettekst

Artikel 253, 1°, WIB 1992 :

Van de onroerende voorheffing wordt het kadastraal inkomen vrijgesteld :

1° van de in artikel 12, § 1, vermelde onroerende goederen of delen van onroerende goederen.

Artikel 12, § 1, WIB 1992 :

§ 1. Vrijgesteld is het kadastraal inkomen van de onroerende goederen of delen van onroerende goederen **die een belastingplichtige of een bewoner zonder winsttoogmerk heeft bestemd** voor het openbaar uitoefenen van een eredienst of van de vrijzinnige morele dienstverlening, **voor onderwijs**, voor het vestigen van hospitalen, klinieken, dispensaria, rusthuizen, vakantiehuisen voor kinderen of gepensioneerden, of van andere soortgelijke weldadigheidsinstellingen.

3 toepassingsvoorwaarden : algemeen

De vrijstelling van onroerende voorheffing voor onroerende goederen bestemd tot onderwijs wordt, conform algemeen geldende rechtspraak, slechts verleend voor zover aan de volgende drie voorwaarden tegelijk is voldaan :

- 1° ontbreken van winstbejag;
- 2° systematisch onderwijs volgens de verhouding leerling-leermeester;
- 3° hoofdzakelijke bestemming tot didactische doeleinden, zij het rechtstreeks, zij het onrechtstreeks.

4 toelichting bij de toepassingsvoorwaarden**4.1 eerste voorwaarde : ontbreken van winstbejag**

Aan de voorwaarde van het ontbreken van winstbejag is voldaan zelfs wanneer de belastingplichtige een (financieel) voordeel uit zijn onroerende goederen behaalt, op voorwaarde dat hij het bewijs levert dat dit voordeel werkelijk en uitsluitend gebruikt wordt voor de instandhouding en de uitbreiding van het onderwijs en dat de ontvangen sommen geen verdoken winst uitmaken.

Deze voorwaarde impliceert dus dat de belastingplichtige geen winsten aan bestuurders, personeelsleden, aandeelhouders, enzovoort mag uitkeren, als hij een vrijstelling wil blijven genieten.

Hierna volgen enkele concrete toepassingsgevallen en verduidelijkingen bij dit principiële uitgangspunt.

4.1.1 beoordeling in hoofde van belastingplichtige of gebruiker

Volgens artikel 12, § 1, WIB 1992 is voor de vrijstelling van onroerende voorheffing vereist dat « een belastingplichtige of een bewoner » het onroerend goed zonder winsttoogmerk heeft bestemd tot een specifiek doel.

De afwezigheid van winsttoogmerk dient echter steeds beoordeeld te worden in hoofde van diegene die het goed voor het vermelde specifieke doel aanwendt of bestemt. Dit kan hetzij de belastingplichtige, hetzij de bewoner zijn, maar beide voorwaarden - de bestemming tot het specifieke doel en de afwezigheid van winsttoogmerk - moeten in hoofde van dezelfde persoon verenigd zijn.

Wanneer bijvoorbeeld het goed door de eigenaar ter beschikking wordt gesteld of wordt verhuurd aan een gebruiker die het goed zonder winsttoogmerk aanwendt voor onderwijs, dan vormt de betaling van een huurprijs door de gebruiker aan de eigenaar geen beletsel voor de toekenning van de vrijstelling van onroerende voorheffing.

4.1.2 inschrijvingsgelden

Het feit dat scholen, al dan niet bij privé-initiatief opgericht, inschrijvingsgelden ontvangen, is op zich geen belemmering om de vrijstelling toe te staan. Als de inschrijvingsgelden extreem hoog zijn, in relatie tot de gemaakte kosten, kan dat duiden op winsttoogmerk, maar het is niet noodzakelijk het geval.

Het criterium bij de beoordeling van het recht op een vrijstelling van onroerende voorheffing is de aanwending van de ontvangen sommen voor onderwijsdoeleinden.

4.1.3 winkels verbonden aan scholenhandelsactiviteiten

De zogenaamde Commissie voor Zorgvuldig Bestuur (CZB) waakt over de naleving van enkele principes en gedragsregels, onder meer inzake handelsactiviteiten, reclame en sponsoring, door scholen en onderwijscentra.

Uiteraard is het zeker niet de bedoeling dat de Vlaamse Belastingdienst zich in de plaats gaat stellen van de CZB om te oordelen over de toelaatbaarheid van bepaalde activiteiten. De Vlaamse Belastingdienst heeft immers niet te oordelen over de toelaatbaarheid van de activiteiten, wel over het gebrek aan winsttoogmerk (als voorwaarde voor de vrijstelling van de onroerende voorheffing).

Aangezien de CZB een oordeel vormt over de verenigbaarheid van bepaalde activiteiten met de onderwijs- of begeleidingsopdrachten, spreekt het voor zich dat dit oordeel voor de Vlaamse Belastingdienst wel een indicatie kan vormen bij de beoordeling van de vereiste van afwezigheid van winsttoogmerk.

De CZB stelt in haar adviezen over onderwijsinstellingen en handelsactiviteiten het volgende :

« *Onderwijsinstellingen kunnen handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijs of begeleidingsopdracht.*

1. *Daden van koophandel worden in enge zin geïnterpreteerd : handelsactiviteiten die enkel en alleen als doel hebben de verrijking van het bestuur of van personen betrokken bij het onderwijs of de begeleiding zonder dat er een algemene of concrete aanwending is in het kader van de taken en doelstellingen.*

2. *De verenigbaarheid met de onderwijs- of begeleidingsopdracht houdt in dat de handelsactiviteiten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten buiten dat kader vallen, moeten ze een occasioneel karakter hebben. »*

Indien bijvoorbeeld een instelling in de kwetsieuzen gebouwen handelsactiviteiten verricht met het oog op de verrijking van het bestuur of van andere personen, zonder dat de ontvangen middelen worden gebruikt voor de taken of doelstellingen van de onderwijsinstelling, zal geen vrijstelling van onroerende voorheffing worden toegekend.

Handelsactiviteiten met een sporadisch of occasioneel karakter - de Vlaamse Belastingdienst aanvaardt één maandelijkse organisatie als maximum - en waarvan de opbrengst integraal terugvloeit naar de onderwijsactiviteiten van de school, brengen de vrijstelling van de onroerende voorheffing niet in het gedrang.

verkoop van eigen producten en verstrekken van eigen diensten

Om ervoor te zorgen dat de leerlingen voldoende praktijkervaring opdoen in de hun aangeleerde technieken, is het - vooral in technische scholen - gebruikelijk dat de producten die door de leerlingen worden vervaardigd verkocht worden in een winkel die in de schoolgebouwen wordt ingericht. Soms worden door de leerlingen ook diensten aan een ruim publiek aangeboden.

Voorbeelden van dergelijke winkels vindt men bij opleidingen snit en naad, hout- en metaalbewerking, en tuinbouwscholen.

Voorbeelden van bedoelde diensten vindt men onder meer bij de opleidingen haartooi en schoonheidszorg.

Vaak vindt de verkoop zowel tijdens als na de schooluren plaats, zowel op weekdays als in het weekend.

De Vlaamse Belastingdienst zal oordelen dat de verkoop van deze producten of het verstrekken van deze diensten in de schoolgebouwen of aanhorigheden van deze gebouwen, zelfs wanneer deze eerder een bestendig dan een occasioneel of sporadisch karakter hebben, geen beletsel is voor de toekenning van de vrijstelling van de onroerende voorheffing, op voorwaarde dat de opbrengsten worden geïnvesteerd in de onderwijsverstrekking of -infrastructuur.

Een advies van de Commissie Zorgvuldig Bestuur (CZB/V/KSO/2003/26) over deze aangelegenheid wordt als bijlage bijgevoegd.

miniondernemingen

Een minionderneming is een samenwerkingsverband tussen leerlingen, die gedurende een bepaalde periode -meestal één schooljaar- een handelszaak uitbaten (aankopen, verkopen, boekhouding enz.). Dit gebeurt onder begeleiding van de school en soms ook van een derde partij (bijvoorbeeld Unizo, VOKA, de Kamers van Koophandel). Het gamma van aangeboden producten is meestal beperkt.

Het gebruik van lokalen in de onderwijsinrichting door deze minionderneming zal de toekenning van de vrijstelling van de onroerende voorheffing niet verhinderen, opnieuw onder de voorwaarde dat de eventuele winsten terugvloeien naar onderwijsactiviteiten.

hotel- en/of kokscholen

Soms baten hotel- en kokscholen vrijwel volwaardige restaurants of hotels uit, waar de gerechten door leerlingen worden bereid en waar door leerlingen wordt opgediend, en die voor iedereen als klant vrij toegankelijk zijn. Dagschotels zijn verkrijgbaar tegen gangbare restaurantprijzen, volledige viergangenmenu's tegen eveneens gewone concurrentiële prijzen.

Ook deze activiteiten op zich zullen geen beletsel zijn voor de vrijstelling van de onroerende voorheffing.

Maar de vereiste blijft andermaal dat de eventueel behaalde winsten exclusief naar de onderwijsactiviteiten moeten terugvloeien.

4.2 tweede voorwaarde : systematisch karakter van het onderwijs

4.2.1 definitie van onderwijs

Het woord onderwijs in de zin van het artikel 12, § 1, WIB 1992 impliceert een didactische werkzaamheid die door de onderwijzende persoon ten behoeve van de onderwezene wordt uitgeoefend.

Hieruit volgt dat elke vorm van onderwijs voor vrijstelling in aanmerking komt zodra :

a) de didactische werkzaamheden systematisch worden georganiseerd met het doel te onderrichten, dit wil zeggen volgens een zeker systeem, georganiseerd, regelmatig, volgens een leerplan,

b) en dit volgens de verhouding leermeester-leerling.

4.2.2 aard van het onderwijs

De wet voorziet geen beperking noch inzake het voorwerp, noch inzake de duurtijd van het verstrekte onderwijs.

Het artikel 12, § 1 doelt op het onderwijs in het algemeen en is dus geenszins beperkt tot het klassieke, traditionele onderwijs. Het WIB 1992 stelt geen voorwaarden aan de duur, noch aan de vorm van het verstrekte onderwijs.

De onderwezen materie, de hoedanigheid van de inrichter of verstrekker van het onderwijs, of de hoedanigheid van de onderwezene vormen op zichzelf geen belemmering voor de vrijstelling.

4.2.3 vormen van onderwijs

De volgende vormen van onderwijs komen in aanmerking :

1° het "onderwijs" in de traditionele betekenis van het woord, dat wil zeggen het volbrengen van een onderwijsopdracht in een eigenlijke onderwijsinrichting (school, pensionaat, noviciaat);

2° opleidingen of cursussen die op systematische of op bestendige wijze worden gegeven door leermeesters, opvoeders, monitors, enzovoort - zelfs los van elke officiële, gesubsidieerde of erkende onderwijsinrichting - in het raam van een schoolse, naschoolse of extraprofessionele opvoeding en die een bepaalde technische, fysieke, intellectuele of morele vorming beogen;

3° andere als onderwijs te beschouwen werkzaamheden - zoals het onderricht van filosofische en morele doctrines, of de ontwikkeling van de fysieke aanleg - indien het systematische karakter ervan is vastgesteld aan de hand van statuten, catalogi, reglementen, hoedanigheid en eventuele bezoldiging van de leermeesters, didactisch materiaal, aantal personen die effectief het onderricht volgen, leerprogramma's, uurroosters, enzovoort.

4.2.4 opleidingscentra

Een relatief nieuw verschijnsel is het uitbaten van opleidingscentra door allerlei organisaties. Het gaat veelal om organisaties die een bepaalde vakgroep vertegenwoordigen of ideologie aanhangen en die opleiding verstrekken aan hun leden of aan externen.

Als zij ook aan de beide andere vrijstellingscriteria (aanwending voor onderwijs én gebrek aan winstoogmerk) voldoen, zal de vrijstelling van onroerende voorheffing voor hun infrastructuur worden toegekend.

Vaak beschikken deze centra ook over een cafetaria en een vrij uitgebreide administratie. Voor de lokalen aangewend als cafetaria zal de vrijstelling - net zoals dit trouwens voor alle andere onderwijsinstellingen geldt - eveneens worden toegekend, voor zover ze noodzakelijk zijn om het gestelde doel te verwezenlijken en voor zover deze enkel voor personeel en cursisten toegankelijk zijn tijdens de normale lestijden (zie ook infra sub 4.3.3).

Als de cafetaria in concessie wordt gegeven, wordt de vrijstelling in principe niet toegekend.

4.2.5 sportclubs, sportverenigingen

Opdat sportclubs de vrijstelling van onroerende voorheffing voor onderwijs, vermeld in artikel 253 WIB 1992 zouden kunnen genieten, moeten zij onderwijs verstrekken :

— a) met systematisch karakter;

— b) en dit volgens de verhouding leerling/leermeester.

Uiteraard dient ook aan de twee andere algemene voorwaarden (gebrek aan winstoogmerk en effectieve aanwending van de goederen voor onderwijs) te zijn voldaan.

Om deze feitelijke beoordeling te vergemakkelijken, en om voor de betrokkenen zelf zoveel als mogelijk duidelijkheid te creëren, worden door de Vlaamse Belastingdienst de hierna volgende uitgangspunten gehanteerd.

1) door Bloso erkende of gesubsidieerde Unisportfederaties - recreatieve sportfederaties - organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding

Toepasselijke regelgeving

Het decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding (B.S. van 14 september 2001), maakt een onderscheid tussen volgende soorten sportverenigingen :

— een unisportfederatie :

Deze heeft als taak competitieve én recreatieve sportbeoefening van één sporttak op lokaal, nationaal en internationaal vlak te organiseren (artikel 14, § 1, 1° en 2° van het vermelde decreet);

— een recreatieve sportfederatie

Deze organiseert zuiver recreatieve sportbeoefening of competitiegerichte recreatieve sportbeoefening op lokaal en Vlaams vlak van een of meer sporttakken (artikel 29, § 1, 1° van het vermelde decreet);

— een organisatie voor sportieve vrijetijdsbesteding

Deze legt zich toe op het beoefenen van een vrijetijdsbesteding waarbij de deelnemers op gereguleerde wijze en in gestructureerd verband hun vaardigheden meten en waarbij coördinatie, concentratie, behendigheid, tactiek en ontspanning primeren in combinatie met een minimale fysieke activiteit. De activiteiten worden ingedeeld in vier clusters : traditionele volksspelen, internationale volksspelen, dierenhobby's en luchtactiviteiten (artikel 46, 1° en 2° van het vermelde decreet).

Systematisch karakter van het verstrekte onderricht

Unisportfederaties en recreatieve sportfederaties komen in aanmerking voor subsidies als ze gedurende het sportjaar aan alle aangesloten leden via de sportclubs sportactiviteiten op een verantwoorde wijze, met een voldoende regelmatige en fysieke inspanning, aanbieden (artikel 13, 1° en artikel 28, 2° van het vermelde decreet).

De Vlaamse Regering heeft bepaald wat als regelmaat beschouwd kan worden : een wekelijks aangeboden activiteit gedurende minstens dertig weken (voor gehandicaptensport : tweewekelijks gedurende minstens dertig weken) (artikel 14, 1° van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 mei 2002 tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding, B.S. van 5 september 2002).

Voor de organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding is er geen soortgelijke voorwaarde.

De Vlaamse Belastingdienst gaat er van uit dat (reeds) controle op het systematische karakter wordt uitgeoefend in het kader van de erkennings- en subsidiëeringsprocedure door de bevoegde overheidsinstantie. De dienst aanvaardt bijgevolg de aanwezigheid van het systematisch karakter van de activiteiten voor de **sportclubs die aangesloten zijn bij een erkende en gesubsidieerde unisportfederatie of recreatieve sportfederatie**.

Bij organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding kan daar niet zomaar van uitgegaan worden op basis van het feit dat ze gesubsidieerd zijn. Uiteraard kunnen de aangesloten clubs wel het bewijs van het systematisch karakter van het geleverde onderricht leveren op een andere manier.

Het enkele feit dat de sportclub of sportvereniging systematisch onderricht aanbiedt of systematisch activiteiten organiseert, betekent nog niet automatisch dat deze activiteiten beantwoorden aan de vereiste van het verstrekken van onderwijs in de zin van artikel 12, § 1 WIB 1992. Daarvoor is het immers ook nodig dat er een verhouding leerling-leermeester kan worden vastgesteld tussen de sportbeoefenaar en de trainer.

Verhouding leerling-leermeester

Gekwalificeerde leraren/trainers

De sportclub moet bewijzen dat de trainers over de nodige kwalificaties beschikken.

De Vlaamse Trainersschool (afgekort VTS, dit is een samenwerkingsverband tussen Bloso, de Vlaamse sportfederaties en de Vlaamse universiteiten en hogescholen met een opleiding lichamelijke opvoeding) biedt de talrijke vrijwilligers die actief zijn in de sportclubs (aanvullende) sporttakgerichte opleidingen aan. Elk van die opleidingen is erop gericht om de cursisten te bekwalamen in het geven van een sportopleiding en in het opstellen van een jaarplan voor een sportclub.

Naast de opleiding voor vrijwilligers worden ook beroepsgerichte opleidingen aangeboden voor personen die beroepshalve met de begeleiding van sporters bezig zijn. Het begeleiden van professionele sporters kan echter niet bestempeld worden als onderwijs.

Ook de begeleidingsgerichte opleidingen brengen geen vaardigheid en kennis bij om een sporttak aan te leren. Personen die deze opleiding hebben gevolgd, kunnen dus niet beschouwd worden als voldoende gekwalificeerde « leermeesters » in het kader van de vrijstelling van OV voor schoolinfrastructuur.

Om als een leermeester in het kader van de onroerende voorheffing beschouwd te worden, moeten de trainers over een diploma of getuigschrift van initiator, instructeur B, trainer B, trainer A van een sporttakgerichte opleiding van de Vlaamse Trainersschool (VTS) beschikken of over een diploma dat hiermee gelijkgesteld is. Een aantal opleidingen worden immers gelijkgesteld met een van de bestaande VTS-opleidingen. Er bestaat een algemene assimilatietafel van de VTS die permanent geactualiseerd wordt, waaruit blijkt welke opleidingen gelijkgesteld worden.

Het bewijs dat de leermeesters voldoende gekwalificeerd zijn, kan door de Vlaamse Belastingdienst opgevraagd worden bij de sportclub zelf of bij de sportfederatie. De Vlaamse Belastingdienst zal dit bewijs waar mogelijk op structurele basis bij de sportfederaties opvragen.

Elke sportfederatie houdt immers een elektronisch bestand bij van bij haar aangesloten sportclubs, waarin bovendien het diploma of getuigschrift van de trainers of lesgevers van elke aangesloten club wordt vermeld (conform het model opgenomen als bijlage bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 mei 2002).

Schematisch :

sportclubs aangesloten bij een :	systematisch karakter	verhouding leerling-leermeester
door Bloso erkende en gesubsidieerde unisportfederatie	onderzocht tijdens de erkennings- en subsidiëeringsprocedure	bewijs te leveren met een diploma sporttakgerichte opleiding VTS of een daarmee gelijkgesteld diploma
door Bloso erkende en gesubsidieerde recreatieve sportfederatie	onderzocht tijdens de erkennings- en subsidiëeringsprocedure	bewijs te leveren met een diploma sporttakgerichte opleiding VTS of een daarmee gelijkgesteld diploma
door Bloso erkende maar niet gesubsidieerde sportfederatie	bewijs te leveren door de sportclub	bewijs te leveren met een diploma sporttakgerichte opleiding VTS of een daarmee gelijkgesteld diploma

sportclubs aangesloten bij een :	systematisch karakter	verhouding leerling-leermeester
organisatie voor sportieve vrijetijdsbesteding	bewijs te leveren door de sportclub	bewijs te leveren met een diploma sporttakgerichte opleiding VTS of een daarmee gelijkgesteld diploma

2) gemeentelijke of provinciale sportdiensten of sportdiensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Regelgeving

BLOSO kan deze sportdiensten erkennen en subsidiëren mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden, bepaald in het decreet van 5 april 1995 houdende erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten, de provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (B.S. van 20 september 1995), en in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 19 november 1996 (B.S. van 24 januari 1997).

Hun opdracht bestaat in de promotie van de sportbeoefening door een ruim publiek. Jaarlijks moeten zij een werkingsverslag en een sportpromotieplan indienen. Zowel voor de erkenning als voor het krijgen van subsidies moeten die diensten over gekwalificeerd personeel beschikken.

De Vlaamse Belastingdienst gaat er bijgevolg van uit dat beide aspecten (de ingerichte activiteiten hebben een systematisch karakter en er bestaat een verhouding leerling-leermeester) werden gecontroleerd door de bevoegde erkennende en subsidiërende overheidsinstanties(1). Zo geldt er bijvoorbeeld een vrijstelling van onroerende voorheffing voor gebouwen, gehuurd door een gemeente of provincie voor haar sportdienst als die erkend en gesubsidieerd is.

De hier bedoelde sportdiensten maken meestal gebruik van onroerende goederen die eigendom zijn van de gemeente of provincie zelf, die op basis daarvan reeds als nationaal domeingoed vrijgesteld zijn.

3) plaatselijke sportclubs

In vele gemeenten en provincies gelden specifieke lokale reglementen voor de erkenning of subsidiëring van sportclubs op hun grondgebied.

Sportclubs die erkend of gesubsidieerd worden door een lokale overheid zijn evenwel meestal ook aangesloten bij een erkende of gesubsidieerde sportfederatie en vallen dus onder punt 1.

gemengde aanwending

Analoog met de redenering voor gewone schoolgebouwen (die gedurende de normale lesuren hoofdzakelijk gebruikt moeten worden voor onderwijs, maar daarbuiten ook voor andere doeleinden mogen gebruikt worden), is vereist dat de onroerende goederen gedurende de normale training- en wedstrijden voor de sportbeoefening gebruikt worden (zie infra, punt 4.3).

in aanmerking komende onroerende goederen

Uiteraard worden hier voornamelijk de rechtstreeks voor het onderwijs bestemde onroerende goederen bedoeld zoals de sportterreinen en -pleinen, sporthallen, de kleedkamers, de sanitaire installaties voor de leerling-sportbeoefenaars.

De aanwezige extra infrastructuur zoals bijvoorbeeld cafetaria's, restaurants en VIP-lounges kunnen niet worden beschouwd als hoofdzakelijk aangewend voor onderwijs. Evenmin kunnen zij worden aangemerkt als noodzakelijk tot het verwezenlijken van het onderwijs. In de meeste gevallen zijn dergelijke cafetaria's immers gewoon voor iedereen toegankelijk, los van de openingsuren van de sportinfrastructuur.

beroepssport

De terreinen en infrastructuur die gebruikt worden door beroepssporters kunnen niet worden beschouwd als bestemd voor onderwijs. In dergelijk geval is het onderwijs immers ongeschikt aan onder meer de commerciële belangen van de club en aan het aanbieden van amusement aan de toeschouwers.

4.2.6 muziek- en zangverenigingen, fanfares, kunsteducatieve verenigingen en tekenscholen.

De activiteiten verricht en aangeboden door de vermelde verenigingen en scholen beantwoorden niet per definitie aan het begrip onderwijs zoals bedoeld in artikel 12, § 1 van het WIB 1992.

Uiteraard zal aan de betrokken verenigingen en scholen de vrijstelling van onroerende voorheffing verleend worden indien het bewijs wordt geleverd dat ze wel degelijk onderwijs verstrekken zoals bedoeld in de vermelde bepaling.

Zo zal het voor de traditionele muziek- en tekenscholen wellicht geen probleem vormen het bewijs te leveren van :

- het bestaan van systematisch georganiseerde didactische werkzaamheden, bijvoorbeeld door de voorlegging van onder meer leerprogramma's en uurroosters;
- de verhouding leermeester-leerling, door het voorleggen van de kwalificaties van het onderrichtend personeel.

4.2.7 volkshogescholen

Hoewel volkshogescholen geen deel uitmaken van het formele klassieke onderwijs, gaat het echter wel degelijk om onderwijs in de zin van artikel 12. Het WIB 1992 heeft immers noch de duur, noch de vorm van het onderwijs bepaald.

Mits aan de andere voorwaarden wordt voldaan kunnen volkshogescholen voor hun infrastructuur vrijstelling van onroerende voorheffing genieten.

4.2.8 bezinnings- en vormingscentra

Centra voor bezinning, vorming en onthaal van groepen bieden veelal onderdak voor eendaagse of meerdaagse cursussen voor onder meer vorming en bezinning, streekverkenning of actieve kunstbeleving.

Of deze centra onderwijs verstrekken zoals bedoeld in artikel 12, § 1 van het WIB 1992 is een feitenkwestie. In concreto zal moeten nagegaan worden of er sprake is van systematisch georganiseerd onderwijs en of de cursusleiders gekwalificeerd en pedagogisch geschoold zijn. Dit zal worden nagegaan aan de hand van onder meer statuten, folders en verblijfslijsten.

Indien hieruit zou blijken dat de hoofdzakelijke bestemming van de infrastructuur eerder het toerisme dan wel het onderwijs is, dan zal de vrijstelling van O.V. niet worden toegekend.

4.2.9 jeugdbewegingen

Jeugdwerk dat op landelijk niveau wordt georganiseerd en aangestuurd, voldoet in principe aan de voorwaarde inzake het systematische karakter van het onderwijs, gelet op de kwaliteitstoetsing van door de vereniging ingediende beleidsplannen door de bevoegde erkennende instantie.

Jaarlijks zal - naar analogie van de sportverenigingen - bij de landelijk georganiseerde vereniging een lijst van aangesloten plaatselijke afdelingen en de bijbehorende erkende monitoren opgevraagd worden. Op basis van deze lijst zal de vrijstelling al dan niet worden toegekend of verlengd.

De vrijstelling kan voor de lokalen gebruikt door deze organisaties toegekend worden.

Het staat de Vlaamse Belastingdienst echter vrij voor elk van beide aspecten (systematisch karakter en gekwalificeerde monitoren) bijkomende bewijsstukken op te vragen. De erkenning op landelijk niveau geldt dus als indicatie in hoofde van de plaatselijke afdelingen.

De lijst van erkende landelijke jeugdverenigingen of jongerenbewegingen is te raadplegen via het jaarverslag van de IVA Sociaal-culturele werking voor jeugd en volwassenen.

Plaatselijke initiatieven, die niet afhangen van landelijk georganiseerde koepelorganisaties, komen voor een vrijstelling in aanmerking voor zover voor jongeren van minder dan 25 jaar naschoolse of opvoedkundige didactische activiteiten worden georganiseerd onder leiding van opvoeders en monitoren. Voor deze initiatieven dient het aangeboden programma en de verhouding leerling-leermeester te worden bekeken. In concreto vertaalt die laatste voorwaarde zich in de aanwezigheid van gebrevetteerde monitoren (bijvoorbeeld (hoofd)animator of instructeur in het jeugdwerk).

4.2.10 jeugdhuizen

Jeugdhuizen wiens activiteiten bestaan uit de organisatie van fuiven, optredens, en uitbating van jeugdcafés zijn veel sterker dan jeugdbewegingen gericht op het aanbieden van amusement.

Aangezien het vormende aspect veel minder aanwezig is, kunnen dergelijke jeugdhuizen geen vrijstelling genieten.

4.3 derde voorwaarde : hoofdzakelijke bestemming van de onroerende goederen tot didactische doeleinden

4.3.1 begrip bestemming

De wetgeving bepaalt dat de vrijstelling kan worden verleend voor onroerende goederen die « bestemd » zijn voor onderwijs. De belastingplichtige of de bewoner moet dus minstens de bedoeling hebben om onderwijs te verschaffen in het betrokken onroerend goed.

De bestemming kan in de meeste gevallen slechts vastgesteld worden door de effectieve **aanwending** te onderzoeken. Bij de daadwerkelijke aanwending wordt de bestemming immers gerealiseerd. Pas op dat ogenblik kan de administratie nagaan of aan de voorwaarde voldaan is.

In bepaalde gevallen is het evenwel mogelijk dat de bedoeling van de belastingplichtige of de bewoner vaststaat, maar dat het onroerend goed nog niet daadwerkelijk wordt aangewend voor onderwijs. Zo kunnen administratieve besloemingen, verbouwingswerken, het realiseren van de bestemming belemmeren, terwijl de belastingplichtige of de bewoner er toch alles aan doet om de bestemming tot onderwijs in effectieve aanwending om te zetten.

In dergelijke gevallen kan de vrijstelling worden toegestaan zelfs indien het onroerend goed in het betrokken aanslagjaar nog niet effectief wordt gebruikt voor de vastgelegde bestemming. Voorwaarde is dat het onroerend goed voor niets anders wordt bestemd en dat de redenen van vertraging onafhankelijk zijn van de wil van de belastingplichtige, vb. omwille van een administratieve procedure (aanvraag subsidies, vergunningen,) of omwille van verbouwingen, waarbij de belastingplichtige er alles aan doet om de doelstelling zo snel mogelijk te realiseren.

4.3.2 hoofdzakelijke aanwending

De gebouwen of delen van gebouwen moeten in hoofdzaak tot didactische doeleinden worden gebruikt, het gebruik ervan voor onderwijsdoeleinden mag met andere woorden niet toevallig of bijkomstig zijn.

Zelfs indien de onroerende goederen niet hoofdzakelijk voor didactische doeleinden worden aangewend, blijft de vrijstelling mogelijk indien wordt aangetoond dat de onroerende goederen noodzakelijk zijn voor het vervullen van de onderwijsopdracht.

Cassatierechtspraak stelt immers dat de vrijstelling van de belasting niet afhankelijk is van het rechtstreekse gebruik van de onroerende goederen voor het onderwijs, maar dat het kan volstaan dat de onroerende goederen of gedeelten van onroerende goederen noodzakelijk zijn om de goede werking van het onderwijs te verzekeren.

Zo kan de vrijstelling bijvoorbeeld niet worden toegekend voor de percelen die aan een onderwijsinrichting toebehoren maar als landbouwgronden worden uitgebaat, als ze op geen enkele wijze voor het onderwijs worden gebruikt en niet wordt aangetoond dat ze noodzakelijk zijn voor het verstrekken van het onderwijs.

4.3.3 gemengd gebruik

Een feestzaal, sporadisch gebruikt voor bijvoorbeeld godsdienstonderricht of voor prijsuitreikingen, of soms ook voor toneelfeestjes ten bate van sociaal werk, kan niet worden beschouwd als bestemd voor het onderwijs.

Het sporadisch gebruik zonder noodzakelijk te zijn voor het onderwijs of er hoofdzakelijk voor aangewend te worden sluit de vrijstelling van onroerende voorheffing uit.

4.3.4 leegstaande onroerende goederen

Uit het feit dat onroerende goederen of delen ervan reeds lange tijd leegstaan en geen functie meer hebben binnen de onderwijsinstelling, kan worden afgeleid dat ze niet beschouwd kunnen worden als noodzakelijk voor de verwezenlijking van het gestelde doel.

De Vlaamse Belastingdienst hanteert een termijn van drie jaar, terug te rekenen vanaf 1 januari van het aanslagjaar waarvoor de vrijstelling onderzocht wordt, om te besluiten of er al dan niet sprake is van langdurige leegstand. Het recht op vrijstelling gaat niet verloren, als de betrokken belastingplichtige in dergelijk geval kan aantonen dat concrete stappen werden ondernomen om de leegstand te doen ophouden binnen een redelijke termijn.

Dat bewijs kan bijvoorbeeld geleverd worden met verbouwingsplannen, bouwvergunningen of andere bewijskrachtige documenten voor te leggen.

Hetzelfde geldt voor jeugdlokalen, die door leegstand of door hun vervallen toestand de facto hun aanwending als jeugdlokaal verloren hebben.

4.3.5 voorbeelden van onrechtstreekse aanwending

Naast de lokalen die hoofdzakelijk voor het onderricht gebruikt worden, komen de volgende plaatsen ook voor vrijstelling in aanmerking - hoewel er in de desbetreffende lokalen zelf geen onderricht verstrekt wordt - als ze voor de goede organisatie en de werking van het onderwijs noodzakelijk zijn :

- de spreekkamers, de bibliotheken, de lees-, conferentie- en feestzalen, de musea;
- de kapel, de sacristie;
- de eetzaal en andere lokalen die dienst doen als eet- of drankgelegenheden, evenals hun toebehoren (keuken, kelder, enzovoort), tenzij de toegang tot die lokalen niet uitsluitend is voorbehouden aan de personeelsleden van de onderwijsinrichting en de cursisten tijdens de uren van normale activiteit (onderwijsogmerken);
- de speelplaatsen, de ruimten voor overnachting bij internaten, de kleed- en badkamers, de toiletten, de garages en parkeerplaatsen;
- de berg- en bewaarplaatsen, de archiefkamers, de lokalen waarin de onderhouds- en verzorgingsdiensten worden ondergebracht, zoals de kolenopslagplaatsen, de lokalen die bestemd zijn voor de centrale verwarmingsinstallaties, de washuizen, de bakkerij;

- de vertrekken die ter beschikking staan van personen die zich bezighouden met de bewaking, de verzorging of het bestuur van de onderwijsinrichting, zoals de portierswoning, de lokalen die als woning dienen van het personeel (kamers, keukens, zolders, kelders), de kantoren voor de administratie, de lokalen van een kostschool die bewoond worden door de directeur van de school of door de onderwijzers, leraars of opvoeders (zie echter infra, sub 4.3.5).

4.3.6 conciërgewoning - directeurswoning

Een conciërgewoning of directeurswoning wordt niet in hoofdzaak voor onderwijsdoeleinden gebruikt. De hoofdzakelijke bestemming is de huisvesting van de conciërge of directeur en eventueel van zijn gezin.

Vraag rijst dan of die welbepaalde woning noodzakelijk is voor de goede organisatie en werking van de onderwijsactiviteiten.

Dit is een vraag die per individueel geval moet onderzocht worden, op basis van de door de directeur of conciërge uit te voeren taken (als indicatie geldt het openen en afsluiten van toegangspoorten, de functie als nachtwaker of als onderhouds- en klusjesman).

De rechtspraak heeft bijvoorbeeld gepreciseerd dat er geen dergelijk noodzakelijk verband bestaat, als het onroerend goed in gebruik genomen is door een schoolbestuurder, die niet ononderbroken in de school aanwezig hoeft te zijn en dus op een bepaalde afstand van die school kan wonen. De vrijstelling zou bijvoorbeeld wel kunnen toegekend worden als het een internaat betrof, en als wordt aangetoond dat de directeur er zonder onderbreking aanwezig moet zijn.

Het feit dat een scholencomplex onder toezicht staat van een bewakingsfirma, is een van de mogelijke elementen om de vrijstelling te weigeren.

4.3.7 externe locaties

Om voor de vrijstelling in aanmerking te kunnen komen hoeven de percelen niet noodzakelijk bij het hoofdgebouw aan te sluiten. De kadastrale ligging van de percelen is met andere woorden niet doorslaggevend.

Als, bijvoorbeeld ingevolge plaatsgebrek in de eigen gebouwen, een school beroep doet op externe locaties, kunnen ook die lokalen vrijgesteld worden. Dat doet zich onder meer voor, als in een (aan de school grenzende) privéwoning een kamer ingericht wordt en gebruikt wordt als klaslokaal, of als in het parochiecentrum een zaaltje als eetzaal van de school dienst doet.

4.3.8 kinderopvang

De term « kinderopvang » is relevant bij « onroerende goederen, aangewend voor onderwijs », aangezien ook scholen vaak voor- en naschoolse kinderopvang aanbieden.

Als enkel bedoeld wordt dat kinderen voor of na de schooluren onder begeleiding van een leerkracht samen in een leslokaal kunnen blijven tot ze door de ouders worden opgehaald, vormt dat geen probleem omdat de opvang dan in reeds vrijgestelde lokalen plaatsvindt.

Als de opvang buiten de schoolgebouwen gebeurt, moet de vrijstelling voor die locaties worden geweigerd. Het louter voorzien in een tijdelijke opvang houdt op zich immers geen didactische activiteit in die een rechtstreekse aanwending voor onderwijs betekent, noch een noodzakelijke onrechtstreekse aanwending die de vrijstelling kan rechtvaardigen. Evenmin worden een permanente opvang en verzorging geboden zodat de opvang gekwalificeerd zou kunnen worden als een « soortgelijke weldadigheidsinstelling » zoals bedoeld in artikel 12 § 1 van het WIB 1992.

4.3.9 huisvesting van studenten

De verschillende types studentenhuysvesting kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën : de studentenresidenties van de universiteiten en de hogescholen enerzijds en de gewone private residenties en studentenkamers anderzijds.

Het is duidelijk dat de hoofdzakelijke bestemming en aanwending van deze gebouwen in principe de huisvesting is die aan studenten wordt aangeboden.

studentenresidenties

In het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen wordt uitdrukkelijk verwezen naar studentenhuysvesting als één van de werkvelden binnen de sociale voorzieningen :

« De sociale voorzieningen ten behoeve van de studenten van het hoger onderwijs ( ) hebben tot doel een bijdrage te leveren tot :

1° de democratisering van het hoger onderwijs, waarbij aan alle studenten volledige kansen worden gegeven tot vorming en intellectuele ontplooiing, ongeacht afkomst, financiële mogelijkheden of sociaal-cultureel milieu;

2° de verbetering van de randvoorwaarden voor het studeren. »

Ter realisatie hiervan ontvangen de universiteiten en de hogescholen vanuit de begroting Onderwijs bovenop hun werkingsmiddelen een sociale toelage, waarvoor zowel in het genoemde decreet als in het Universiteiten- (1991) c.q. Hogescholendecreet (1994) de nodige rechtsgrond is gecreëerd.

In het andere geval is er immers geen rechtstreekse band tussen het aanbieden van studentenhuysvesting en het verstrekte onderwijs.

De conclusie dient dan ook te zijn dat deze vorm van studentenhuysvesting noodzakelijk wordt geacht voor het realiseren van het onderwijs. Voor de studentenresidenties (ook wel : universitaire residenties, studentenhuizen, studentenhomes, peda's e.d.) kan de vrijstelling dan ook worden verleend, zij het enkel als zij behoren tot het patrimonium van :

- (de inrichtende macht van) een universiteit of hogeschool;

- een VZW voor sociale voorzieningen (SoVo), zoals die in overeenstemming met artikel 208 van het Hogescholendecreet van 13 juli 1994 door alle hogescholen zijn opgericht en waarvan de werking is geregeld in Titel III van het Decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

studentenkamers

Studentenkamers die door particuliere eigenaars of vennootschappen aan studenten, onder welke benaming dan ook (studentenkamer, studio, kot, gemeenschapshuis) al dan niet gemeubileerd worden verhuurd, en waarbij veelal gemeenschappelijke ruimtes (keuken, sanitair, fietsenstalling) ter beschikking worden gesteld van de studenten, worden net zoals de meer op collectiviteit gerichte peda's, die veelal door congregaties worden uitgebaut, uitsluitend aangewend als huysvesting. Ze worden niet aangewend voor pedagogische of onderwijsdoeleinden. Er is geen rechtstreekse band met de universiteit of de hogeschool die het onderwijs inricht.

Voor de verhuring van studentenkamers kan m.a.w. worden besloten dat belastbaarheid de regel is.

4.3.10 musea

Musea kunnen alleen vrijgesteld worden als ze deel uitmaken van een onderwijsinstelling. In de andere gevallen dienen ze beschouwd te worden als een in essentie toeristische attractie.

Bij gebrek aan lesrooster en gevolgd leerprogramma - er is met andere woorden niet voldaan aan de vereiste van het systematisch karakter van het onderwijs - kan moeilijk aangenomen worden dat een museum hoofdzakelijk voor onderwijs is bestemd.

4.3.11 zelfstandige bibliotheek

De vrijstelling mag niet worden verleend voor bibliotheken als de lokalen geen deel uitmaken van een school of andere onderwijsinstelling. Een verzameling boeken ter beschikking stellen van het publiek is op zich zelf geen onderwijs.

4.3.12 verhuur van schoollocaties en -materiaal

Het feit dat scholen hun locaties ter beschikking stellen van andere verenigingen of derden heeft in principe geen invloed op de vrijstelling van onroerende voorheffing.

« Derdengebruik » (gebruik van alle schoollocaties, zoals klaslokalen, refter, keukens en turnzaal, door aan de school externe partijen, zoals jeugdbewegingen, socio-culturele verenigingen, privé-personen) vormt geen beletsel om de vrijstelling van onroerende voorheffing toe te kennen (2)

Wel dienen de kwestieuze lokalen onveranderd hoofdzakelijk voor onderwijs bestemd te blijven. Bijgevolg dient de terbeschikkingstelling aan derden zich te beperken tot perioden buiten de normale lestijden.

Maar de Vlaamse Belastingdienst zal zelfs bij een occasionele terbeschikkingstelling tijdens de normale lesuren de vrijstelling niet weigeren of intrekken. De administratie beschouwt een terbeschikkingstelling van maximaal 5 lesuren per week als een occasionele terbeschikkingstelling.

In dezelfde zin zijn alvast twee adviezen van de Commissie voor Zorgvuldig Bestuur (zie <http://www.ond.vlaanderen.be/zorgvuldigbestuur/>) CZB/V/GZ/2003/23 en CZB/KL/KSO/2004/40 vermeldenswaard. De Commissie is van oordeel dat een permanente terbeschikkingstelling van lokalen ten gunste van een rechtspersoon [dus ook tijdens de normale lesuren] die hier permanente handelsactiviteiten in organiseert, de goede werking van de school kan hypothekeren. Om tot deze conclusie te komen haalt zij onder meer aan dat, ongeacht de vorm die de terbeschikkingstelling van lokalen juridisch aanneemt, in geval van een rijzend geschil tussen partijen door de rechter mogelijks als handelshuur zou kunnen worden ge(her)kwalificeerd, met alle gevolgen die daaraan verbonden zijn (duur, verlenging, opzegtermijnen, ...). Bovendien kan volgens de Commissie voor zorgvuldig Bestuur het aanbieden of verhuren van schoollokalen voor handelsactiviteiten strijdig zijn met de wet op de handelspraktijken, als er voorwaarden worden overeengekomen die niet concurrentieel zijn ten aanzien van andere verkopers van identieke goederen of diensten.

Een permanente terbeschikkingstelling aan derden doet de bestemming tot onderwijsdoeleinden teniet, en brengt onvermijdelijk het verlies van de vrijstelling van O.V. met zich.

permanente terbeschikkingstelling van lokale besturen

Als schoollocaties op jaarbasis door gemeenten of steden worden gehuurd voor gebruik buiten de schooluren, waarbij de gemeente of stad dan als beheerder fungeert, kan de vrijstelling behouden blijven, uiteraard mits aan de overige voorwaarden, onder meer inzake winsttoegmerk, is voldaan.

hotel- en of kokschoolen

Bijzonder is de positie van een hotelschool die vrij toegankelijk is voor iedereen en waarvan de kamers en andere locaties alleen gedurende de vakantiemaanden worden verhuurd aan een privéhotel uit de omgeving.

In een dergelijk geval moet besloten worden dat de lokalen hun bestemming tot onderwijs niet verliezen, aangezien ze tijdens de schooluren daar ook uitsluitend toe gebruikt worden. De beoordeling van het winsttoegmerk verdient in dergelijke gevallen wel extra aandacht.

Ook het feit dat de gebouwen van een gewone school gedurende de vakanties worden aangewend als familiehotel, annex camping, belet op zich, naar analogie met de vorige paragraaf, de verdere toekenning van de vrijstelling niet.

Minister-president van de Vlaamse Regering,
K. PEETERS

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,
D. VAN MECHELEN

CZB/V/KSO/2003/26 :

« De onderwijsregelgeving stelt duidelijk dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover de opbrengst besteed wordt aan onderwijs, niet ten goede komt van bestuursleden of onderwijspersoneelsleden en verenigbaar is met de onderwijsopdracht.

Wanneer de producten van de leerlingen uit o.a. de afdelingen bakkerij en slagerij te koop worden aangeboden dan dient de opbrengst ten goede te komen aan het onderwijs.

De Commissie bevestigt dat de verkoop van producten van leerlingen als gevolg van het afwerken van het noodzakelijke lesprogramma verenigbaar is met de onderwijsopdracht. Het kadert in een goed beheer om eindproducten van de leerlingen aan te bieden aan een ruimer publiek.

Bij het organiseren van een handelsactiviteit is het schoolbestuur onderworpen aan de wetgeving inzake handelspraktijken namelijk de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

Verder wordt er van uitgegaan dat minstens de kostprijs (producten, huur e.a.) wordt aangerekend en dat de inkomsten terug ten goede komen aan de aankoop van grondstoffen of ter ondersteuning zijn van de onderwijsopleiding. »

en :

« Wat betreft de publiciteit voor de eindproducten van de leerlingen geldt de regelgeving inzake onderwijs en handelspraktijken : verenigbaar met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school, behoud van de objectiviteit en onafhankelijkheid van de school, te goeder trouw, voldoende info en geen schade toebrengen aan andere verkopers.

De onderwijsregelgeving voorziet dat scholen alle mogelijke reclame mogen maken voor het eigen onderwijsaanbod, zij het dat ze objectief moet blijven en geen vergelijkingen met concurrenten mag bevatten. Het komt de schoolbesturen zelf toe om de vorm van de reclame te bepalen.

De Commissie is van oordeel dat deze regelgeving niet geldt voor de reclame voor de eindproducten die het gevolg zijn van het noodzakelijke lesprogramma. Het kan niet dat een school via alle mogelijke vormen van publiciteit de eindproducten van de leerlingen bekend maakt onder het grote publiek. Dergelijke vormen van commerciële publiciteit voor onderwijsproducten zouden aanleiding kunnen geven tot ingrepen op het afwerken van het noodzakelijke onderwijsprogramma.

De Commissie is verder van oordeel dat de eindproducten van de leerlingen als gevolg van het noodzakelijke onderwijsprogramma wel onder de aandacht gebracht mogen worden. Via interne tijdschriften en affiches, sobere uithangborden e.a. kan het schoolbestuur op objectieve wijze informatie geven over het bestaan en de verkoop van eindproducten van de leerlingen. De publiciteit mag het noodzakelijke onderwijsprogramma niet in gevaar brengen door de vraag op een georganiseerde wijze te creëren of te verhogen. »

« De Commissie komt tot volgend advies :

Het verkopen aan minstens de kostprijs van eindproducten van het noodzakelijke onderwijsprogramma is voor schoolbesturen een toegelaten handelsactiviteit.

De reclame voor deze eindproducten dient zo beperkt te worden dat geen bijkomende of autonome vraag gecreëerd kan worden. »

Nota's

(1) Zie Art. 10. § 1. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moeten :

- de gemeenten van categorie A tenminste twee door houders van het diploma van licentiaat in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaatsen hebben;
- de gemeenten van categorie B tenminste één door een houder van het diploma van licentiaat in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaats hebben;
- de gemeenten van categorie C tenminste één door een houder van het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs in de lichamelijke opvoeding ingevulde voltijdse formatieplaats hebben.

De sportfunctionarissen worden minimaal betaald overeenkomstig het vereiste diploma.

Bovendien moet een sportfunctionaris houder zijn van het brevet van sportfunctionaris afgeleverd door de Vlaamse Trainersschool, of van een van de bekwaamheidsbewijzen die door de Vlaamse regering worden bepaald.

§ 2. De sportfunctionaris moet voldoen aan de eisen inzake bijscholing. De Vlaamse regering bepaalt deze eisen.

(2) In de beleidsnota van de huidige Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs vinden we dat onder meer in het kader van de zogenaamde « brede school » wordt gepleit voor het wegwerken van hinderpalen waarmee scholen worden geconfronteerd in haar samenwerking met derden. Uit de beleidsnota 2005-2009 van minister Vandenbroucke, p. 87 e.v.:

« We zullen zorgen dat wie wil samenwerken dat ook kan, door onder meer juridische hinderpalen weg te werken. In dit kader denken we aan:

- het creëren van instrumenten die de gemeenten toelaten eenzelfde ondersteunend beleid te voeren voor alle scholen op hun grondgebied, voor alle aangelegenheden - ook voor deze die niet als sociale voordelen gezien worden die op de grens liggen tussen onderwijs enerzijds en welzijn, cultuur, jeugd, sport, en dergelijke anderzijds;
- het opheffen van verbodsbepalingen rond het gebruik van schoolgebouwen;
- het onderling afstemmen van normen voor schoolgebouwen en normen voor gebouwen met andere dan een onderwijsfunctie;
- het voorzien in mogelijkheden om bouwprojecten te subsidiëren voor multifunctionele gebouwen. »

VLAAMSE OVERHEID

[2007/36232]

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Ontwerp uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen

In uitvoering van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, gewijzigd bij decreet van 20 april 1994, werd het ontwerp uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen, zoals bedoeld in artikel 35 van het decreet opgesteld.

Overeenkomstig artikel 36, § 2, van genoemd decreet van 2 juli 1981, ligt het ontwerp voor een termijn van twee maanden ter inzage bij de gemeenten en bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). De termijn loopt van 11 september 2007 tot en met 10 november 2007 en zal door de gemeenten worden bekendgemaakt aan de bevolking. Gedurende deze termijn kan iedereen bezwaren en opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen aan de OVAM. Tegelijkertijd met de bekendmaking wordt, overeenkomstig artikel 36, § 3, het ontwerp uitvoeringsplan bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengen binnen een vervaltijd van twee maanden na ontvangst van het ontwerp.